67293

Ч. 291 (10.968). Львів, пятниця 31. грудня 1926. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Урядовий комісар для Львова.

Проф. Хлямтач — комісарем!

Варшава, 29. грудня 1926.

У Варшаві ходять чутки, що тимчасова міська рада у Львові має бути в найближчому часі розвязана. Уступить очевидно і її президія, а на їх місце буде іменований урядовий комісар, що дістане прибічну раду, зложену з 30 членів.

Проєкт розвязати міську раду й іменувати на її місце комісаря з невеличкою прибічною радою істнує як у міністерстві внутрішних справ, так і в ріжних офіціяльних польських кругах у Львові. Видно, що вже і в тих кругах прийшли до переконання, що так дальше бути не може, що міська рада, яка урядує кільканадцять літ без вибору, і тільки з іменувань і фамілійних та гурткових доповнень, повинна нарешті уступити. Про скандальну господарку міської ради в ріжних ділянках (пригадаємо тільки ославлену історію з будовою ул. Понінського, де п. Найман, чи пак п-ні Найманова має свої віллі!) нічого й згадувати, як і про політику тої ради у відношенні до українського населення міста Львова, яке для неї зовсім не істнує.

Які аргументи промовляють в офіціяльних польських кругах у Варшаві й у Львові за розвязанням львівської ради, не знаємо. На всякий випадок немаловажним аргументом проти теперішньої ради була дефіцитова господарка львівського магістрату, що має в міністерстві внутрішних справ найгіршу опінію. Не без впливу на цей проєкт є мабуть також обставина, що правління урядового комісаря в Кракові дало позитивні наслідки.

Кандидатом на львівського комісаря називають дотеперішнього віцепрезидента міста, проф. унів. Хлямтача. Чи ця кандидатура певна, не знати, бо Хлямтачеві закидають, що він, як відповідальний за театральну господарку міської ради, причинився в головній мірі до зросту недоборів ради.

В соймі тишина.

Засідання закордонної комісії. — Пілсудський конферує. — Справоздання Голуфка. — Ліквідація 20 банків. — Мука не буде дорожча. — Ген. Мальчевський звільнений з війська.

Варшава, 29. грудня 1926.

В соймовім будинку тихо і спокійно. Одинокою подією є заповідь скликання закордонної комісії на день 4. січня 1927 р., де має промовляти мін. закордонних справ Залеський. Зрештою в соймових кульоарах глухо і пусто.

Марш. Пілсудський відбув у середу пополудні довшу конференцію з мін. закорд. справ Залеським, який саме вернув із Закопаного до Варшави.

„Пшеґльонд Вечорни" подає, що в часі свят вернув із Праги до Варшави відомий публіцист Тадей Голуфко, член дорадного комітету для справ національних меншостей при політичному комітеті Ради міністрів. Він вів нібито у Празі розмови в ріжними великоукраїнськими політичними еміґрантами в культурно-освітних справах. Справоздання Голуфка має бути предметом нарад комітету для справ національних меншостей.

Довідуюся, що у звязку з тим, що до дня 31. грудня 1926 року мали акційні банки виказатися збільшенням основного капіталу до одного міліона золотих, около 20 банкових підприємств підпаде ліквідації. Міністерство скарбу не має наміру продовжати того речинця і розгляне тільки ті подання в справі затвердження нових емісій, що вплинули до нього до кінця цього року.

Мін. Складковський переконував представників мельників, щоби здержалися з підвишкою цін муки на 3 сот. від кільограма, бо в дійсности нема ніякої причини до тої підвишки. Представники союзу мельників по довшій нараді рішили цін на муку не підвисшати.

Остаточно звільнено ген. Мальчевського з війська. Бувший міністр військових справ переходить з днем 1. січня 1927 в постійний стан спочинку з прислугуючими йому емеритальними правами.

Підписання німецько-італійського договору.

Договір обовязує на 10 літ.

Рим, 29. грудня 1926.

Нині пополудні Мусоліні і німецький амбасадор Найрат підписали німецько-італійський консиліяційно-розємний договір. Договір складається з 15 уступів, у яких обі держави зобовязуються віддавати до мирної полагоди всі спірні справи, які могли би повстати між ними, або які годі би зліквідувати звичайним дипльоматичним шляхом. Для тої цілі настановляється постійну примирюючу комісію. Коли примирююче поступовання не дасть вислідів, то спірну справу предкладається розємним суддям або гаґському розємному трибуналові. Відносне поступовання договір подрібно управильнює. Договір обовязує на 10 літ.

Анґлія проти комуністів.

Льондон, 29. грудня 1926.

Як повідомляє „Дейли Мейл", премієр Болдуін дійшов до переконання, що уряд мусить занятися енерґічніше акцією проти підміновування держави комуністами. На кабінетній нараді, що відбулася 13. ц. м., мала перейти ухвала видалити представників СРСР з Анґлії. Одначе в останній хвилі спротивився тій ухвалі Чемберлен і її відложено.

Бріян про взаємини з Китаєм.

На засіданні ради міністрів Бріян заявив, що політика Франції у відношенні до Далекого Сходу буде ліберальна. Лібералізм усе є вказаний у відношенні до такого великого краю, як Китай.

Шибениця у Львові.

Повішення Ст. Коня.

Львів, 30. грудня 1926.

Вчора в год. 10·45 запав присуд у розправі Ст. Коня. Трибунал признав Ст. Коня винним наглядного вбивства поліцая Мочарського, за що засудив його на кару смерти через повішення, з тим, що кару виконається дві години після проголошення присуду. Засуджений приняв присуд спокійно. Просив лише, щоби вільно йому було побачитися в останнє з жінкою і дітьми. Просьбу його узгляднили. На внесення обор. д-ра Батицького постановлено засудженого предложити ласці президента Польщі, а рівночасно додано засудженому ще третю годину, щоби приготовився до смерти. Трибунал скомунікувався з Варшавою, а заразом постановив не піддержувати просьби оборони про помилування. Президент Мосціцький не покористувався актом ласки і затвердив присуд смерти. Тимчасом Коня спроваджено до інспекційної кімнати арештів при вул. Баторія, а в другій кімнаті ждав уже кат із помічником, якого найняв собі у Львові. То перша екзекуція у Львові, відколи він найшовся під Польщею, це також перший присуд смерти у Львові, затверджений през. Мосціцьким. Кінь розпрощався з жінкою і дітьми і сказав їй, щоби просила прощення всіх, кому заподіяв кривду. А закінчив словами до жінки: Тепер скажу тобі те, чого ніколи в життю не сказав — тебе я дійсно любив. На лиці жінки видно було зворушення, певно, що жаліла, що після арештування видала про свого чоловіка найгіршу опінію. Можливо, що й ця опінія заважила на рішенню президента держави.

На вязничім подвірю уставлено шибеницю. В год. 1·45 припроваджено засудженого зі завязаними очима. Предсідник відчитав присуд. Кат у темному одязі з маскою на лиці заложив засудженому петлю на шию, скрутив голову, помічник усунув рухомий місток. Засуджений повинен уже був не жити. Тимчасом лікар ствердив, що кат невміло брався до діла, нещасливий засуджений мучився страшно перед смертю: мусів висіти ще якийсь час, щоби присуд виконано. Підчас екзекуції суд був переповнений публикою, всі вікна і коридори заняті людьми, дуже богато інтеліґентних жінок.

З судової салі.

За вбивство Романа Венклера.

Львів, 30. грудня 1926.

В дальшій части розправи за вбивство Романа Венклера з зізнань свідків виходить, що в одній келії разом із людьми здоровими на тілі й души сиділо кілька божевільних. Щодо Романа Венклера є лише один документ, що був умово хорий. Колиб це була правда, то тим жахливіщим являється поведення обвинувачених. Вчорашний день не виснив, завіщо поліція кілька разів арештувала Венклера. Свідок Андр. Хоркала зізнав, що бачив, як обвинувачений Качор бив з усієї сили Венклера пастуком, у якім держав ключі. Венклер лежав тоді на землі в капкані безпомічности і кричав: „Ратуйте! Не бийте мене, краще добийте!" Потім Качор замкнув Венклера в келії і сказав до другого дозорця: „Тепер уже буде тихо, я вже його заспокоїв". Дві слідуючі ночі чув ще Хоркала крики і зойки Венклера, якого обвинувачені дальше били. Зізнання Хоркали потверджує і вязень Ґвяздовський, який сидів разом із Венклером. Коли вже Венклер лежав вкритий синяками, Качор увійшов із поліцаєм і оба били Венклера. На другий день Венклер ледво говорив, а був так страшно змасакрований, що Ґвяздовський не міг глядіти на нього. З акту обвинувачення виходить, що разом із Качором знущався над Венклером обв. Ковальковський, бо оба разом мали службу. Це побиття Венклера не було останнє. Обв. Качор бив Венклера ще кілька разів у серцях чи то ключами чи пастуком, товк ним до муру, а раз кинув його з усієї сили від себе. Ковальковський також знущався над Венклером і ще день перед його смертю, 4. серпня, коли Венклер кликав ключника, Ковальковський схопив його за волосся, потряс ним, з цілої сили кинув об землю і копнув його кілька разів. Венклера мусіли вже підіймати, бо сам не в силі був піднестися.

Нині пересухають професів Корецького і Бачинського, бо годі зрозуміти, як ключники стільки днів могли знущатися над вязнем, а їх наставники про те не знали.

Пекло.

Львів, 30. грудня 1926.

Жидівська преса переповнена драстичними описами румунського варварства у відношенні до жидівського населення. Світові жидівські організації Европи й Америки, визначні діячі, посли й сенатори законодатних установ в поодиноких державах, письменники і публіцисти порушують публичну опінію культурного світа описами крайно анархічних і нелюдських фактів румунської дійсности, описами „румунського пекла".

„Від чотирьох літ — голосить відозва Союза румунських Жидів в Букарешті — румунські Жиди є виставлені на переслідування, побої і тілесні зневаги на університетах, в народніх школах, державних і приватних, в публичних льокалях, театрах, кінах, ресторанах, в залізничих поїздах, трамваях і навіть в приватних помешканнях".

Румунська інтеліґенція, а головно її молодий парісток — націоналістично-фашистівське студентство, часто під проводом своїх професорів — намагається викликати найнижчі масові інстинкти, скеровуючи їх проти жидівського населення. На університетах заведено „numerus clausus", з анатомічних установ виключується жидівських студентів, якщо вони не доставлять жидівських трупів для університетських клінік, напади на залізничі поїзди і побої подорожуючих Жидів стають буденним явищем, в судовій салі румунський студент стріляє жидівського студента, суд маніфестаційно увільняє убийника лісничого-Жида, румунські вчителі з насолодою „палять" жидівських абітурієнтів при іспитах зрілости, хвиля погромництва розливається зі силою стихії під оком „сильного" уряду ген. Авереску, того самого уряду, що заповідав гостру боротьбу всім партіям і групам, „яких програма підтримує ширення ненависти між народами, або підбурювання проти якогонебудь народу".

Так заповідав ґенеральський премієр, а його міністр освіти радіє вчинками студентів-хуліганів, бо вони „дали вислів своїм патріотичним почуванням". В тій країні клясичного варварства, хуліганство і погромництво є синонімом патріотизму.

Від чотирьох літ — голосить жидівська відозва — в Румунії розвивається антисемітське хуліганство. Його зріст і розвиток до глибини сколихує розпорошеною, але в своїй діяспорі гармонійно одноцілою жидівською масою всього світа. Біль і зневага кожного Жида, де він не був би, є в рівній мірі болем і зневагою всіх Жидів, якою мовою вони не говорилиб, які погляди вони не визнавалиб, в якій частині світа вони не жилиб. Національна солідарність цього інтернаціонального народу дає йому змогу перетрівати всі лихоліття і ставити опір всім ворожим затіям.

Румунське хуліганство у відношенні до жидівського населення може пригадає нам і крайно незавидне положення наших братів, що переносять пекольні муки в цьому „бастіоні", воздвигненому проти „варварського Сходу". Заняті власними турботами, затоплені у власному горю, придавлені життєвими невзгодинами, — ми забуваємо, що наші брати томляться у каторзі нечуваного варварства. Фактом є, що положення Українців під румунським

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Ч. 1669/19 6.

Управа Каси Хорих міста Львова повідомляє, що на підставі одноголосної ухвали Ради Каси Хорих м. Львова з дня 11. грудня в. р. — затвердженої Окружним Урядом Обезпечень у Львові до ч. 1667/1926 дня 19. XII. 1926 р. — висо́кість вкладки буде виносити від 1. січня 1927 до дня 31. XII. 1928 року включно, 7 проц. законної плати. Таблиці обчислень складок можна одержати в Касі Хорих м. Львова при вул. Брасовській ч. 8.

За Управу Каси Хорих м. Львова:

Директор **Д. Саламандер** в. р. — Предс. Управи **Ян Щурек** в. р.

був інтернований. Щодо його колишньої парохії Терпави Горішньої і Долішньої, то не його вина, що вони спольщилися. Він уже застав там наших людей, що говорили по польськи і всі його старання навернути їх до рідної бесіди були даремні. А в часі війни, коли його не було в селі, місцеві Поляки під проводом дідича завязали навіть окремий комітет, щоб перетягати наших людей на латинський обряд. Треба було тільки зголоситися до громадського писаря — і справа переходу на лат. обряд була полагоджена. Те, що о. Ч. є, як подає, „подвижником великої ідеї культурного єдинства всіх руських племен“, для наших читачів нецікаве.

— **Темна хроніка.** 30-літній селянин з Збоїск, біля Львова, Роман Яцишин ненавидів свого стрийочного брата Івана. Одного вечора засівся на нього, вдарив його якимсь залізом у груди, а вкінці так сильно стиснув його за горло, що цей умер. Братовбийник ставав учора перед лавою присяжних і боронився що не мав наміру вбити брата. Засудили його за само вбивство на 4 роки. — Слідство ведене у Варшаві в справі підкопу під дисконтовий банк навело органи на думку, що одним з головних його організаторів був один німецький гірничий інженір із Шлезьку, Мільбах, який безпосередно після злому щез. Арештували ще кількох інших відомих зломників. — Дві львівські жінки наважились на своє життя: одна невідома 40-літня, випила отрути; друга 16-літня, Ліщинська, з Тисьмениці, що служила у сторожа заведення в Кульпаркові. — В польськім селі під Торунем, Брохвів, син повісив свою 70-літню маму. Мабуть тут до діла з чимсь злочинним унаслідженням, бо шість його рідних братів уже сидить у вязниці за бандитизм. — По 8 роках вийшов наверх злочин убийства лісничого Кованди, біля Сколього. При одній ревізії поліція найшла тепер випадково в селянина Сурановича золоту папіросницю, якої походження він не міг розяснити. Взятий на допити, він признався, що разом з двома синами 8 літ тому засівся в лісі на лісничого, якого ограбили разом з 14.000 кор. австр. Оба його спільники вже померли.

— **Гроші з димом.** Гадав би хто, що люде щораз менше курять. Може десь на світі, де тютюн заступають сильнішими наркотиками: опієм, морфієм, то-що. У Польщі, де тютюн не належить до найкращих, по офіціяльній статистиці продають тютюну щораз більше. Минулого року в листопаді одержав державний скарб за тютюн 28 міліонів зол., а цього року в тім самім місяці вже 42 міліони. Цього року загально дістав уже скарб 241 і пів міл. за тютюн. Хіба, що щораз більше жінок курить.

— **Ще раз „Ревізор“.** Ще раз Гоголівського „Ревізора з Петербурга“ відтворено не на сцені, а в житті з майстерністю, гідною найкращих акторів, і то не на території добродушних Росіян, а тверезих Німців, якийсь ошуканець, багато разів караний, прибравши прізвище гр. Корфа. Заїхав він минулого тижня до одної гостиниці у Франкфурті і відограв ролю якогось достойника з Голенцолернів, що мандрує інкогніто. Місцева аристократія, монархічна, приняла його як сина бувшого кронпрінца. Ошуканець брав участь у бенкетах, довших ... і мусів при тій на...

боку встановили над інженірами постійний лікарський нагляд, або по можности дійти до нових здобутків у царині електротерапії. Ш... один приклад на повну випадковість усіх найголосніших винаходів.

— **Небезпечна опера.** В Берліні перебудовують велику будівлю державної опери на ще величавішу. Підприємство похвальне гідне, коби не „задня сторінка медалі“, яку воно вже підчас самих робіт виказало. І так будинок опери стає щораз кращий, але зате сусіднім будівлям щораз поважніше грозить — руїна. Щось там інженіри нарушили таке, що сусідні будинки втратили сильний ґрунт під ногами. А що цими будинками є старинна церковця „Гедвіґкірхе“ та замкова бібліотека, зчинився у Берліні великий крик.

— **Рафінований аматор кожухів.** Одну велику берлінську кушнірню ошукав якийсь добродій справді „по мистецьки“. А саме, до крамниці прийшов елегантний панок і просив переслати йому додому кілька дорогих жіночих футер для вибору: він, мовляв, хоче зробити дарунок жінці, яка йому вчора породила сина й тому ще не може прийти особисто до склепу. Передали по адресі кілька що найкращих футер і другого дня зголосилися туди за відповідю. Купця приняв у дверей той самий панок та просив до одної кімнати з дорученням тихенько поводитися, бо в кімнаті обік лежить хвора дружина. З тим вийшов він, щоби повернути з футрами й заплатити рахунок за вибране футро. Пішов і — більше не вернув. Виявилося, що цей добродій був піднаємцем одної лише кімнатки в помешканню та що ціла історія з народинами була суцільною видумкою. Підчас, коли купець тихенько сидів і ждав відповіди, обманець спокійно вийшов на вулицю виславши заздалегідь на безпечне місце усе своє майно — разом з жіночими футрами.

— **Собака врятувала життя сотні людей.** Вартість собачого роду стверджена знову одною великою заслугою розумної і бодрої собаки. В коморі при колибі для туристів на одній альпейській верховині вибух увечір в останню неділю вогонь. У колибі спало тоді камяним сном яких сто туристів, бо в звязку зі святами й гарною погодою альпейські гори роїлися тоді від аматорів зимових спортів та туристики. Суху деревляну колибу, завалену сінниками й соломою, миттю огортало полумя, і всі туристи булиб на попіл згоріли, колиб не собака, що пильнувала колиби. Вона наробила такого гавкоту, що хтось таки прокинувся і збудив усіх инших. Вони врятувалися буквально в останньому моменті.

— **Рідкий акторський гонорар.** В Америці приготовляється тепер цікавий процес за відшкодування проти відомого російського співака Шаляпіна. Скаргу вніс його імпресарій, який заанґажував його по довгих переговорах на один виступ на т. зв. „Академії“, у театрі малого міста Гарфорд. За цей виступ одержав Шаляпін 4000 дол. Одначе імпресарій і публика були ним сильно розчаровані, бо він відспівав тільки одну арію з „Севільського цирульника“ і не хотів більше показатись. У театрі повстала справжня революція. Шаляпін співав усього 4 хвилині, отже дістав 1000 дол. за кожну хвилину, найвищий акторський гонорар в Америці, а може й в світі. Це трохи за богато. Імпресарій має до Шаляпіна також трохи за високі претенсії: 50.000 дол., тим більше, що хитрий співак не означив у контракті як довго буде співати.

— **З кіна.** У кіні „Коперник“ і „Марусенька“ починається нині нова сензаційна фільма п. з. „Новітні куртизани“.

— **Уживайте** тільки пасту до обуви **Елеґант О. Левицької і Син,** Львів, Кордецького 51. 1220 1-7

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центр... (Львів, Ринок ч. 10. І... щадничу книжеч...

потребу націо... ної єдности в політичному житті народу. По виборі двох членів Повітового Народнього Комітету в особах д-ра ... Чировського з Бродів і Дмитра Таб...ого з Гаїв Старобрідських, на місце двох уступивших, збори покінчилися промовами голови Повітового Народнього Комітету і предсідателя зборів. По нараді відбулося засідання Повітового Народнього Комітету. **Учасник.**

З руханкового життя в Ч. С. Р.

Академія Сокола Берно І.

Берно, 18. грудня 1926.

В середу, 15. грудня в год. 8. вечером відбулася на сокільському бастіоні руханкова академія на честь витязів VIII. Всесокільського Здвигу з Берна І. що було визначні успіхи. Змагуни і змагунки Сокола Берно І. були там з перших трьох віджорових магань 39 місць, не вчисляючи в це 51 дальших почесних примішень.

Свято було характеристичне тим, що сокільські гості щільно виповнили велику салю, показуючи остатною свою прихильність і заінтересування руханковим життям. Оплесками нагороджено обоу музику Сокола Берно III. і Дворжака „Славянські танці“. Після того промовив староста С. О. S. д-р Й. Шайнер. Він горячими словами засував сокільську ... здобуток руханкового виховання, що як здобуток ... принесла ческому народові молоду республіку. Ті ... вони дальше у своїх ... ках утримають тільки тіловихованням. З... вав також поверхового перед здвигом популярного сокільського письменника ... ра Банічка, який відданий був цілою своєю душею шляхотній ідеї могутньої організації.

Академію виповнило 5 руханкових точок. З грацією та з прецизною ритмікою провели доростенки вправи з довгими вінцями. На місце дівчат прийшло 12 здорових хлопців, що з живою барвистю і молодою охотою попрацювали обірно зложеними вправами Б. Скалі. Ті, вих кружляли світляні кулі женщин. Вони своїми ефектовними кривульками і ... покоученим писанням в темній салі дивували очі. Також рій досконало зібраних борців старався показати на друччку такі молодисті вправи. Хоч непевне подіум дрожало і хвилювало, присутні подивляли медвежу силу Сихри, що кінчав свою вправу ідеальним сальтом. Як останню точку проведено 15 мужчин комбінацію Ржегужа. Своїм початком пригадувала вона здвигові вправи. Закінченням академії було батьківське слово начальника Зеулі. Він засуняв цілу, томлячу і до кінця видержану ... працю борців, що дістали від С. О. S. в нагороду липовий вінець зі стяжкою, диплом і в бронзі ковану медалю. Бурливі оплески були відплатою витязям з страговської арени, де боролися змагуни з цілої республіки, показуючи руханкою видосконалену силу, витревалість і проворність.

Чехи своїм критичним розумом бачать в руханковій організації ґранітну підвалину молодої держави і тому тілесному вихованню молоді присвячують найбільшу увагу. У них, так само як у старій Геладі, дають у нагороду скромний вінець. Вони знають, що руханкою виховані їх горожане не відкажуть своєї помочі в потребі за народні змагання. **І. К.**

Посмертні згадки.

Евгенія Скоморовська, ... греко-кат. пароху в Новосілках ... Упокоїлася в Бозі по тяжкій недузі, дня 15. грудня ц. р. в 69 р. життя. Була найкращою матірю для своїх дітей та свідомою і доброю громадянкою, відданою цілою душею своєму народові, чого богато разів доказувала своїми ділами, вливаючи своєю ... богато добра в життя чесного громадянства. — В. І. П. 1722

ОПОВІСТКИ.

...Український Національний Хор" ...правою Дмитра Котка:

...р 30.XII. Перегінсько.

...я 31.XII. Небилів. 328 —5?

... ОГОЛОШЕННЯ.

...НДАР-ЕНЦИКЛЬОПЕ-...ІШ" на 1927 рік. Ціна ... посилати: Коопера-...ка 3. 17—

...КРЕМ ... 31-?

60 сот. коштує одна ложечка доброї чорної кави з кінського срібла у Манделя вул. Коперника 14. Проти кіна Коперник. 681 18—1

СТАРШИЙ заможний кавалер шукає подруги життя, високої, примітної. Зголошення до Адміністрації „Діла“, під ч. 7. 1315 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Б. оператор клінік проф. Наймана і Гаєка у Відні.

Д-р Леопольд Александрович

ординує в недугах ушей, носа, горла і гортанки від 11—12 і 3—5 попол. **у Львові, вул. Бельовського 3** (за пасажом Міколяша). Телефон ч. 40—75. 1070 8-9

Д-р Фелікс Ган Специяліст недуг легенів, серця і жолудка **Львів, Городецька 46.** Телеф. 834 Пересвітлення Рентґеном. 1170 8-35

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/II.

Пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 1197 Полекші в сплатах. 3—5

КУХОННЕ НАЧИННЯ

в найліпших якостях і фабричних цінах поручає 1075 5—8

МАРІЯН КОСЬЦЮК

Львів, вул. Чарнецького ч. 1.

1863—1926

Складниця кольоніяльних товарів і делікатесів

Галицька 21. — Львів — Галицька 21.

Маріян Баллабан

поручає першорядної якости каву, чай, чеколяди, какао, цукри, консерви, сири і всілякі споживчі артикули. **Щоденно свіжа вудженина.** Специяльність **Празька шинка**, — трюфлева, чайна, брунштвідська ковбаса. Щоденно **свіжі, незрівнаної якости** пресовані дріжджа. Замовлення з провінції полагоджується відворотно. 1114 4—6

Отсим повідомляємо Членів кооперативи Дім торговельно-промисловий **„Доставa“** у Львові, Домініканська 11/I, що Загальні Збори кооперативи відбуті в дні 14. грудня 1926, постановили, з огляду на осягнений зиск за минулий діловий рік в сумі зол. 6.971·40, виплатити Членам Кооперативи титулом товарових зворотів 2 проц. від всіх закупів в кооперативі в часі від 1. липня 1925 до 30. червня 1926, при яких за побраний товар заплачено ціну купна готівкою.

Подаючи це до ласкавого відома, просимо надсилати рахунки або їх відписи на товар закуплений в горі означеним часі і заплачений готівкою, а по обчисленню належного 2 проц. звороту виплатиться його негайно готівкою або товаром.

1221 1—1 ДИРЕКЦІЯ Дому торг.-пром. „Достава“ у Львові, Домініканська 11/I.

Подяка.

Осиротілі діти бл. п. д-ра Евзебія Калитовського, адвоката в Стрию, почуваються до великого обовязку бодай цею дорогою зложити свою найщирішу подяку всім, що сердечно і щиро старалися улекшити наш біль і звеличати память нашого дорогого Батька, а саме: Всечеснішому численному духовенству під проводом Всч. о. декана, хорам і їх дірігентам а тосельським з Конюхова і Добряч, як рівнож місцевим Міщанської Бесіди і Бояна, Представникам читалень, Соколів, Лугів, Кооператив і жіночих Кружків, Представникам всіх місцевих товариств, Повітовій Репрезентації громад стрийського і скільського повітів, Управі міста Стрия, Товаришам Покійника, Зборови адвокатів і Представникам суду. Сердечно дякуємо за теплі надгробні слова Впов. д-рові Гарасимові, Останові Луцькому, о. сов. Височанському, інж. Здановичеві, граф. Дзедушицькому, о. сов. Матковському, п. Маркусові, п. Барабашові і д-рові Лушинському. Дякуємо рівнож тим Вп. Паням і Панам, котрі в першій хвилі нещастя прийшли нам з порадою і з дією, дякуємо всім тим, що устно і письменно зложили нам вияви співчуття і всім громадянам міста Стрия і довколишніх сіл без ріжниці народности і релігії, що так численно взяли участь в тім сумнім обряді, сердечне Спасибіг.

Стрий, в грудні. 1723

Павло, Титяна і Мартуся.

... „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

На поміч „Рідній Школі“.

Шкільна нарада в Перемишлянах.

За почином старшини перемишлянського повітового Кружка Т-ва „Рідна Школа“ відбувся в Перемишлянах дня 7 грудня 1926 р. анкета громад судового перемишлянського повіту у великій салі „Народного Дому“. Яке заінтересування справами рідного шкільництва в Перемишлянщині, вказує обставина, — що на анкеті не дивлячися на будну днину — була повна саля делегатів, які заступали 30 громад (на 43 судового повіту). Найбільш численно були заступлені селяне. Між делегатами було з 10% жіноцтва, явилося також 5 священиків, була заступлена і світська інтелігенція.

Анкету отворив короткою промовою голова повітового Кружка „Рідної Школи“ п. д-р Свістель і візвав до вибору президії, до якої увійшли: п. Мирон Луцький як предсідник і п. Степан Онищук як секретар.

Реферат про українське шкільництво під Польщею і з окрема про завдання, працю й потреби „Рідної Школи“ У. П. Т. виголосив делегат Головної Управи „Рідної Школи“ п. Іван Герасимович.

Після реферату відбулася дуже жива, місцями навіть доволі пристрасна дискусія, в якій забирали голос численні делегати, підносячи, що „Рідна Школа“ в теперішню пору є найважнішою інституцією українського народу і на неї ми в першу чергу мусимо звернути найбільшу увагу та для ратування свойого молодого покоління шляхом рідної школи не жалувати найбільших жертв.

Делегат з Гулькова п. Брославський підніс, що шкільна влада хотіла була знести українську державну школу в Гулькові. Громадяне Гулькова заснували негайно Кружок „Рідної Школи“ і постановили на випадок знесення української державної школи — заснувати приватну школу „Рідної Школи“. Вже саме заснування Кружка „Рідної Школи“ й однодушна постанова створити власними силами громадян приватну школу „Рідної Школи“ мали такий вплив, що шкільна влада не виконала заміру знести українську державну школу і ця школа остала далі. З цього наглядного доказу видко, який великий вплив має організація „Рідна Школа“. Це та кріпость, об яку відбиваються ворожі филі. І тому бесідник взиває, щоби в кождій громаді повстала така необхідна культурна шкільна кріпость та щоби весь нарід став у ряди могутньої армії „Рідної Школи“.

Після того промовляли делегати: о. Дмитро Шуль з Білки, п. Мирон Луцький з Янчина, п. Кушнір з Волкова, д-р Свістель з Перемишлян, п. Косельний з Чупериносова, п. Степан Чепіжак з Куміва, п. Гук з Перемишлян, п. Володимир Сениця з Перемишлян, о. Ковч з Перемишлян, о. Боднар з Боршева і п. Чолій з Волкова. Всі промови зводилися до того, що працю належить повести у двох напрямах: 1) Передовсім поробити всякі старання щодо успішного переведення „коляди“, потворити в кождій громаді комітети для переведення „коляди на Рідну Школу“, порозумітися з парохами і всіми організаціями громади, щоби не колядовано на ніяку іншу ціль — тільки на „Рідну Школу“. 2) Перевести в повіті організацію діяльних Кружків „Рідної Школи“ в кождій громаді.

Відповідні резолюції ставили п. Сениця, п. Гук і п. Чолій, котрі згодилися на таку спільну формулу (принято одноголосно цілою анкетою): 1) Анкета в справі „Рідної Школи“ громад судового повіту Перемишляни уважає необхідним приступити негайно до організації Кружків „Рідної Школи“ по всіх громадах, де живуть Українці і приєднувати всіх Українців(ок) і всі українські товариства, інституції та організації в члени „Рідної Школи“. 2) Згідно з постановами всіх краєвих культурно-освітніх, економічних і політичних організацій та на основі розпорядку Головної Управи „Рідної Школи“ в порозумінні зі всіми трьома гр.-кат. єпископськими ординаріятами — вся „коляда“ в місяці січні йде виключно на ціли „Рідної Школи“ і з ніякою умовою не можна колядити на місцеві чи якінебудь инші ціли. Доходи всіх аматорських вистав, концертів, руханкових продукцій, чайних вечорів і т. п. в місяці січні призначені виключно на „Рідну Школу“. 4) Для планового й успішного переведення коляди на „Рідну Школу“ заснується в кождій громаді Комітет, який цілу акцію возьме у свої руки і порозумівшися з місцевим священиком та всіми місцевими організаціями, переведе інтензивно збірку: „Коляду на „Рідну Школу“, подбавши, щоби як священик так і громадянство не дозволяли нікому колядувати на якінебудь инші ціли як тільки на „Рідну Школу“.

По одноцушному ухваленні повищих резолюцій замкнено анкету, яка на протязі 5 годин збудила велике заінтересування у присутніх справами „Рідної Школи“.

Учасник.

ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК! Торбинки, Парасольки, Бронзи, Прилади до подорожі — Товариські гри — Алябастрові вироби зі Журавна поручає ВЛАДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСКІ І СИН Львів, Легіонів 5. Рік основання 1878. Телефон 21—80. 1117 3—5

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в боротьбі лихолїття!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Requiescat in pace.

(Памяти д-ра Івана Стефановича.)

Прогуділа пройшла війна, як стоголосий буревій. Здавалося, що ті, які ошаліли по війні, на віки вирвалися з її обіймів.

Але війна не така смирна пані, щоби зректися своїх жертв. Відпустила вона вояків додому бо мусіла, але відпустила їх з печатю смерти на устах, поцілувавши кожного на дорогу.

Відтоді майже немає дня, щоб вістка про смерть когось із учасників війни не майнула чорним вороном понад сіру буденщину.

Вмирають під низенькими стріхами незнані з імени стрільці, що останками сил доволіклися на батьківське обійстя.

Вмирають по містах, за варстатами праці, старшини, що як тільки вернули з війни, стали до роботи, яка попадала під руку.

Догорюють свічі, поставлені на престолі Ідеї, замовкають дзвони, що стільки літ видзвонювали в грудях радощі і смутки народу.

Сніжні верхи Альпів, безводні пустині Карсту, пощестя Альбанії, мочаровиті низи Польщі — ось де пропадала юна сила здорових синів України.

А в Визвольній Війні...

До трудів та невигод, до небезпек та хороб прийшли ще стораз тяжчі муки невдач та неуспіхів.

Кожний клапоть утраченої рідної землі гострим терном ранив серце, а сердечна кров заливала сліди відступу.

Чиж могло те наболіле серце битися вслід і служити довго?! Чиж могли груди, які були повні скаменілих сліз, дихнути потім свобідно?!

Один з таких: д-р Іван Стефанович, попрощався на днях з нами на віки.

Один з таких і то один з найкращих таких...

Зразковий громадянин, рідкий культурник, сердечний, щирий товариш.

Тяжко повірити в це. Тяжко погодитися з думкою, що те добре погідне обличча, що ті ясні правдолюбні очі вже не живуть, не радують окруження.

У нинішних часах так рідко стрічається людей з погідними обличчам, з ясними безхмарними очима... Життя так швидко вміє орати чола, так добре вміє замрачувати очі. Воно навіть серце перемінює в камінь.

Але камінне серце має одну добру сторону. Воно не обтовкається, не стискається і не болить ні своїм болем ні чужим.

І саме в тім трагедія.

Іван Стефанович, загально відомий з доброти свойого серця — помер на серце.

Галактіон Чіпка.

МЕБЛІ. МЕБЛЕВІ МАТЕРІЇ. ДИВАНИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ. ЛІЖКА. ПОСТІЛЬ :: ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ :: ЙОСИФ ШУСТЕР ЛЬВІВ, Рутовського 10 1216 Телефон 32-54. 2—4

Одинока і найліпша паста до обуви є „ЕЛЕГАНТ“ О. ЛЕВИЦЬКОЇ і Син Львів, Кордецького 51.

НОВИНКИ.

— **„Еспанка“.** На Львів упала з неба каменем недуга: тисячі людей захорували „еспанською“ інфлюенцою. Сильний нежит, біль голови, ломота в костях, загальне вичерпання організму — ось загальні ознаки цієї нежданої пошести, яка кілька літ тому появилась в Европі з незвичайною силою, мовби як спомин останньої війни. Для прикладу можна згадати, що В. Стефаник приїхав на свій літературний вечір з Русова вставши з ліжка після цієї недуги. Остап Луцький, що мав деклямувати на вечорі, зовсім охрип, а десятки наших визначних громадян, що мали явитись на вечорі та бенкеті, хорують в останній хвилині задишуться у хаті. Цікаво, що недуга стала такою загальною, що деякі люди, маючи поважно недугу, знехтувавши недугу, ходять по місті і виконують свої щоденні обовязки і цим мабуть причиняються до поширювання епідемії.

— **Розпорядок про дарунки.** Міністерство внутрішніх справ видало обіжник, який забороняє суворо всім міністерським урядовцям приймати від підданих якихнебудь дарунків, під загрозою суворої кари. Цікаво, чи для пригадки про заборону передбачену законами: брати хабарі під формою дарунків треба аж окремого обіжника.

— **В справі складок на бурси ім. Ст. Собіського.** Від Управи Товариства „Взаїмна Поміч Українського Учительства“ одержала редакція отсей комунікат: „Дійшло до відома Головної Управи, що на терені кураторії Львівського Шкільного Округа потворились повітові комітети до збирання складок на бурси імени Ст. Собіського. Тим комітетам патронують шкільні інспектори офіціяльно або піврофіціяльно. Під їхньою пресією є учительство приневолене підписувати декларації на довгі стягання з його поборів квоти 60 зол. на повищу ціль. Є це, як пише „Глос Науцзельскі“, орган З. Н. С. П. в числі з дня 5. грудня н. р., „анахронізм і надужиття влади“. Українське учительство складає на будову бурси для своїх дітей поважні датки вже від довшого часу, тому не смів підпорядковуватися приказам ніяких самозванчих комітетів. Головна Управа (подібно як „Зайонзек“) апелює до шкільних властей, щоби відучили свої нижчі інстанції від надужиття свого впливу в грошевих справах учительства і заповідає, що в найближчому часі через своїх делегатів представить цю справу кураторові Л. Ш. О.“

— **До характеристики „стовпів“ москвофільства в жовківськім повіті.** На допис під цим заголовком, поміщений недавно в „Ділі“, дістали ми обширне спростування від о. Романа Чайковського, пароха в Батятичах, який домагається його поміщення на основі § 19-го пресового закону. Хоч спростування о. Ч. не відповідає зовсім вимогам того закону і по правді небогато простує, подаємо з нього дещо до відома ширшого загалу, бо не хочемо робити нікому навіть тіни кривди. Отже о. Чайковський заявляє, що йому навіть через голову не перейшла думка про посольський мандат з Жовківщини. Як посол з Свиччини і Лісович він робив по силам те, що в даних обставинах можна було робити. Зрештою був тільки 15 місяців у парляменті, а 33 місяців

рушили в кущі. Звідти недалеко вела стежка в місто.

Проходили юрми селянок.

„Компанія“, стоячи в кущах, безнадійно подивлялась то на стежку то на свої списи. Великий гург!

Раптом зауважили одиноку постать, що поволі наближалась.

Насторожились. Враз дружньо вискочили. То було дівча їх років.

— Руки вгору!

Дівча від несподіванки випустило дві пляшки молока.

Володька завагавсь: та сама Ганька, що за неї колись сватали. На мент пригадалась і Вакулиха і селюки... Тоді люто рванув збанок з плечей і Ганьці дав такого стусана, що та впала й заніміла від жаху...

— Маладец! — вдарив по плечі Дудлик Володьку, смакуючи в печері молоко.

— Хароший був нальот? — задоволено запитав Митька.

Володька радо вислухував хвальбу, хоч йому ще тіпалось серце.

— А нам таки треба справжньої зброї — незадоволено промовив Марко. — Що ми зробилиб, щоб за нами гнались? Тут, брат, треба стріляти.

Хлопці погодились, — але де ти її візьмеш?

— Ша! підскочив Дудлик, — ходім туди, де зірвали артилерійський склад...

Думка підходяща.

Через пару годин біля входу в печеру [illegible]жало два цілих знаряди, а над третім упрівав Дудлик, Марко та Володька. Всіх трьох бажання сходились до того, щоб розібрати, а там-же порох, і льотки...

З боку від них Митька терпугом виготовляв одріза.

Раптом громовий вибух, земля провалилась [illegible] земля.

Митька відскочив.

В крові й м'ясі корчил[illegible] товариші.

Як божевільний зірв[illegible]

— о[illegible]

[illegible]ний

Дитячий будино[illegible]

подією.

Поховали Ду[illegible]

й Марка.

Дівчата гір[illegible]

що-дня ходи[illegible]

Прийшл[illegible]

Волод[illegible]

облич[illegible]

ши п[illegible]

кір[illegible]

У Павлушки завився тепер повчальний тон, тримався він погордливо.

Володька, здається, радо пішов-би працювати за Павлушчиним керівництвом. Життя будушку набирало для нього все більшої привабливости.

Ходили в ліс, збирали ягоди, варили куліш, грались у війну: білі — червоні...

Піонери, спорт, купання, мандрівки...

Володька не їв, не говорив.

Врешті дали милиці й він вийшов на двір.

Ах, сонця, сонця скільки було! Світ видався поновленим, святковим.

Володька вітався з кожним деревом, з кожною квіткою.

Враз стоголосо: пісня! — [illegible]

чоботом є найважче. Румунський режім на Буковині і в Бесарабії в загальному схожий на польський режім на Волині з тою ріжницею, що на Волині хоч сяк-так, хоч з великими перепонами, можуть пробиватися зародки організаційного руху на освітньому й економічному полі, тоді — як під Румунією панує безприкладне насильство у всіх ділянках громадського життя. Дикі, грабіжчицькі ватаги сіґуранци (румунської дефензиви), здеморалізоване, іржою хабарництва прожерте, неосвічене урядництво, „патріотичне“ студенство під покровом незарного, румунізаторсько-екстермінаційними тенденціями пронятого „парляментарного“ уряду, — ось ті темні сили, що — не від чотирьох, але від вісьмох літ — ведуть дикунський танець на пораненому тілі українського народу.

Недавно крайно льояльний український сенатор Лукашевич виголосив у румунському сенаті незвичайно поміркований промову, в якій блідими красками змалював незавидне положення Українців під румунським ярмом. Понад мілїон Українців (буковинських і бесарабських), що заселюють суцільну територію, не мають ані одної української школи, навіть приватної. Кругло 800 українських кляс з 800 українськими вчителями, що остали на Буковині після Австрії, закрито на основі **устних** приказів (навіть не письменного розпорядку), українську мову, не лише як мову навчання, але й як предмет прогнано зі школи, українські шкільні книжки заборонено, всіх учителів-Українців перенесено в глибину Румунії або в Добруджу. З українських середніх шкіл (в Чернівцях, Кіцмані, Вижниці, Вашківцях і Сереті) не остало сліду. Так само зрумунізовано одиноку українську школу в Кіцмані і ткацьку школу в Сторожинці. Та сама доля постигла вчительські семинарії. З університету в Чернівцях усунено катедру української мови й літератури та катедру славістики. Навіть науку релігії подається виключно в румунській мові. Всі українські культурні й освітні, а навіть благодійні товариства закрито, а їх майно сконфісковано або розграблено.

Одночасно інтензивно ведеться кольонізацію української території румунським елементом, а щоби її „оправдати“, румунські „вчені“ створили спеціяльну теорію, немов то український елемент складається із „зайдів“ з Галичини.

На українську частину Буковини і на Бесарабію розтягнено винятковий стан, який тріває вже вісім літ. Тим самим користування конституцією забезпеченим правом зібрань (сходин) товариств, та правом преси — припинене. Яканебудь робота, вже не політичного, але й освітного чи господарського характеру є виключена і завзято переслідувана. Звязок української інтелігенції зі селянськими масами є „злочином“, зверненим проти держави. Провокація, бандитизм і хуліганство, не вважаючи на винятковий стан, — є звичайним явищем, є висловом режіму під крилами всесильної сіґуранци. Тюрми переповнені сподіваними протестантами проти румунського режіму, побої, знущання і середньовічні тортури є складовою частиною пекольних відносин в румунських вязницях.

Пекло — хіба це одно слово в силі віддати цілість страшних відносин, в яких під чоботом дикого варварства живе понад мілїон Українців.

Жиди протестують, кричать, одноз гідним хором підносять скарги й обвинувачення проти нікчемних варварів. А ми — мовчимо, хоч знущання над українським народом туземцем переходять міру людської видержаности.

Пора і нам стати в обороні рідних братів, пора і нам піднести перед світом однодушний протест проти румунського варварства, — на зібраннях і вічах, в краю і за кордоном, в Европі й Америці. Пора нам, дещо сильнішим і засібнішим, стати на допомогу своїм братам щоб виявити нашу національну солідарність, щоби підтримати слабших в нерівній боротьбі, щоби стати в обороні культури і цивілізації, демократії і невмирущого права нації.

З життя Українців за океаном.

Діяльність „Обєднання“ в минулому році.

На річному засіданні Виконавчого Комітету Обєднання Українських Організацій в Америці зложив звіт з діяльности Обєднання за минулий рік головний його секретар д-р Лука Мишуга. Вибираємо з того звіту найважніші місця.

Отсе закінчили ми — читаємо у звіті — новий рік істнування Обєднання. Четвертий рік, який уже поза нами, був відмінний від попередніх років головно з того погляду, що ті всі елементи, яким з політичних, релігійних чи просто таки особистих причин Обєднання стояло на перешкоді, розпочали проти нього генеральний наступ. Тим треба пояснити ту обставину, що Обєднання зібрало за цей рік около 2000 долярів менше, як попереднього. Я пересвідчений, що не тільки тут присутні, але й весь американський загал добре вже свідомий того, звідки пішов головний удар проти Обєднання. Виступило проти нього як організації загальнонародньої єдиновластя церковне під проводом єпископа д-ра Богачевського і єдиновластя гетьманське при допомозі проводу Січової Організації. Як одні, так і другі надужили своєї влади, бо змушували підчинені їм організації чи особи виступати проти Обєднання для своїх власних цілей, які розходяться не тільки з ідеольоґією Обєднання, але і з ідеольоґією переважаючої більшости американсько-української еміґрації. Оба ці чинники працювали певно над тим, щоби відтягнути духовенство, церкви і вірних та Січовиків від звязи з Обєднанням.

Як ми мали нагоду читати в „Америці“, епархіяльна канцелярія оголошувала, що вона відошле до краю зложені в неї жертви „без всяких коштів“, щоби в той спосіб відвернути громадянство, зглядно своїх вірних від посилки через „коштовне“ Обєднання. Виходило би, що в епархіяльній канцелярії живуть самі ангели, які гроші висилають „забезпурно“. А по правді і там оплачують видатки і посилки і живуть тільки з того гроша, що нарід зложить шляхом катедратика чи инших. Але це поминається, а адвертизується своє конкуренційне посилкове бюро тільки тому, щоби менше свідомих відхилити від звязку з Обєднанням. На українське кат. духовенство робиться вже сильніший натиск. Там уже навіть висилається друковані упімнення, коли священик післав гроші через Обєднання, а не до єпископа. Таке було прикладом з цьогорічною колядою.

Річ ясна, що конкуренція в збиранні жертв на край не була би гріхом, щоби його аж пятнувати. Вона може була би в инших обставинах навіть пожадана. Особливо, колиб вона виходила з ідейних мотивів. Та в тім випадку так воно не є. Єпископ Богачевський противний Обєднанню, бо воно не є суто католицькою організацією, а загально національною.

Не вважаю за вказане переповідати цілорічну роботу Обєднання, бож про важніші події подавали ми звіти в наших комунікатах. Піднесу тільки отсе: Ми навязали близькі звязки з Українцями на Далекому Сході і втягнули їх при допомозі американського консуляту в члени нашого Обєднання. Домашня війна в Китаю і невідрадні відносини, серед яких доводиться там працювати ідейному українському громадянству, на жаль, часово припинили виконання наших плянів.

З нагоди нарад Міжпарляментарної Унії у Вашингтоні вислало Обєднання на руки предсідателя Унії меморіял про українську справу, в якім піднесло м. ин. протест проти насильств над українськими послами, яким суд у Рівнім відмовив навіть допущення правної оборони.

Наша участь у світовій виставі відпала, бо це потягало за собою за великі матеріяльні втрати. А що сама филаделфійська вистава є тепер одною великою невдачею, то і нам нема чого жаліти, що нас на ній не було.

Наші спроби перебрання в посідання Дому Народнього Комітету скінчилася на тім, що ми не в силі виконати ухвали конґресу, бо Обєднання як таке не має леґальної леґітимації до процесу. А справа стоїть так, що тільки шляхом процесу можна би ввійти в посідання цього дому.

Покійний Д. Андрейко старався в імени шкільної комісії навязати звязки з греко-католицькою епархією в справі реорганізації народнього шкільництва. Ці заходи не дали одначе ніякого позитивного результату. Тому ми попросили п. Стеткевича, як фахового учителя і знавця американських відносин, щоби виробив плян науки та подав вказівки, як нам завести в Америці одну систему навчання в наших школах. В тій справі буде виголошений відповідний реферат.

Головна наша робота полягала в збиранні жертв. Ширшу акцію повели ми в тім році в напрямі допомоги голодуючим і в справі підтримки Земельного Банку у Львові. Рідна Школа, інваліди і політичні вязні стояли у нас весь час на першому місці. Нашу допомогову акцію можна обєктивно осудити щойно тоді, коли візьметься під увагу ту допомогу для краю, яка йде поза Обєднанням. Це розуміє добре старий край, тому з такою великою тревогою обсервує теперішню нашу боротьбу в Америці. Боротьбу проти Обєднання відчуває рідний край дуже болючо з матеріяльного боку, а ми знова з морального. Та будьмо доброї віри і надії, що ідея мусить вийти побідною. Ми випливемо на чисту воду, скріпимо свої ряди і перейдемо крізу. Саме та боротьба яка тепер ведеться, покаже всім наше облича. Саме ця боротьба буде нашою найкращою пропаґандою і приєднає до нас нових прихильників, які додадуть Обєднанню свіжих сил і свіжої крови. З такою надією вступаємо тепер у пятий рік нашого істнування, в пятий рік праці для допомоги нашому національному визволенню.

Радянська Україна.

Жіночий зїзд.

Президія ВУЦВК-ту рішила скликати напередодні виборів до рад (вони починаються 27. січня 1927 р.). Всеукраїнський зїзд робітниць і селянок. В ньому повинно взяти участь 40 прц. робітницьких делегаток а 60 прц. делегаток від селянок. Окружних жіночих зїздів у цьому році скликати не будуть. Натомісць відбудуться передзїздові конференції жіноцтва по містах. Президія ВУЦВК-ту висловила також побажання, щоби фонди окружних виконавчих комітетів, призначені на влаштовування жіночих зїздів по округах, використати на культурно-освітню роботу серед жіноцтва. При допомозі тих фондів рішено між иншим урухомити окремі курси для інструкторок по організації жіноцтва.

Меліораційні роботи припиняються.

Харківський „Комуніст“ повідомляє, що наслідком вичерпання фондів, призначених на меліораційні роботи на тих землях, що на них поселюють нових поселенців, припиняються всякі меліораційні роботи. Передовсім припинено праці над обводнюванням земель т. зв. кольонізаційного земельного фонду. З загального земельного кольон. фонду 1,146.378 гектарів остало ще до порядкування і меліорації, переважно обводнювання, 630 тисяч гектарів. Через недостачу фондів весь плян роботи став нереальний.

ГОРДІЙ БРАСЮК. 12)

БЕЗПУТНІ.

Сучасна фільма.

(Докінчення.

Марко був не свій. Вранці, як розійшлись усі в кляси, він теж пішов.

— Вийди, — сказав учитель.

Марко аж зблід від обурення: це зовсім несправедливо забороняти йому вчитись, як він хоче! Але змагатись не його сила.

Пішов і ліг у спочивальні.

Поприходили товариші з заняття.

— Що сьогодні робили в клясі? — не втерпів Марко.

— Ой-же цікаво!...

— Ц-ц... — хтось сіпнув товариша й той повернувсь спиною.

Марко вщав нишь і закусив у зубах подушку.

Подзвонили на обід.

Марко в їдальні сів між усіма. Спереду нього черговий забрав миску і поставив окремо.

Марко грюкнув дверима й вийшов не обідавши. Мало не плакав.

Через який час Митька з компанією принесли йому в спочивальню обід.

— Їж, дурний! Чого ти на них будеш дивитись? То сволота од завідувача до найменшого шпана.

— І то правда, — згодився Марко.

Він їв, виливаючи своє обурення на несправедливість, заподіяну їм.

— Що ми не такі, як усі?

І до вечора всі четверо ходили хмурі й мовчазні. Митька скреготав зубами кожний раз, як бачив, що хто його обминає.

Однак, через день-два помирились зі своїм становищем. Перебуваючи під бойкотом, їм вже здавалось, що вони займають почесніше місце, ніж инші. На них найбільше звертали очі, про них найбільш говорилось у закутках. І поволі підбойкотні погордливо почали дивитись на инших.

Підчас занять Марко знову читав у себе на ліжку Нат Пінкертона, Митька оповідав про нальоти, а Дудлик мріяв, що якби в них був кулемет, — то-б вони в „три щоти пустили шпану в розход“ разом з завідувачем.

З ним дехто не погоджувавсь. „Шпана“ — то чорт зна що, а от завідувача — варто-б „коцнути“! Підбирали найдосконаліші засоби вбивства: током, газами, отрутою... Нарешті вирішили підкопатись під його кімнату, а тоді ножами... Це вони може ще весною зроблять, як розмерзнеться земля. Добре було-б саме тоді, як завідувач одержить гроші на будинок, — з грішми для них була-б воля. Так само ще зможуть підкопатись під банк і ще кудись...

В живій фантазії непомітно проскочив лишок бойкоту. Вже коли й мав Марко змогу ходити в клясу, то йому ні з ким ні про що було там балакать. Мізерною здавалась наука перед тими досягненнями натпінкертонівської техніки. І Марко тепер, як і Володька, шукав нагоди, щоб вирватись із тісної кляси.

Знову чотири товариші обєднались, хоч їх вже не величали „шайкою“, а просто „компанією“. У компанії знову стали прокидатись бажання ласо поїсти й покурити, тільки тепер не було тих можливостей. Виконком пильно стежить за порядком, а головне, Павлушку настановили старостою в хлопячій спочивальні й „стібрить“ що-небудь небезпечно.

На думку „компанії“, той Павлушка „підлиза“ і його варто „коцнути“.

Все це мало здійснитись, тільки хай настане тепло.

—о—

Блиснула весна. Діти сипнули з тісного дому на двір. Екскурсії в ліс, на річку; праця в саду...

В цей час найлегше уникнути своїх обовязків Володьці та Маркові.

У них своя праця.

Добули кілька заступів і „компанією“ копали в яру печеру для „малини“. Праця тяжка: копати в глиб, вигортати землю, обкладати дерном, посадити кущі, щоб замаскувати вхід.

Однак, через тиждень житло виготовлено з цегли викладено стільці й піч для вогнища. При світлі вогню хлопці кували зброю і обмірковували майбутню працю. На початок слід роздобути „шамовку“.

І на другий день, перед світом, „компанія“ прибула на „малину“. Забрала зброю і ярош